

PYLL-seminaari 30.3.2011

Näkökulmia Etelä-Savon shp:n väestön hyvinvoinnin seurantaan ja strategisiin johtopäätöksiin

Sairaalojohtaja Jari Välimäki

Näkökulmia E-Sshp:n väestön hyvinvoinnin seurantaan ja strategisiin johtopäätöksiin

- PYLL -menetelmä perustuu kuolleen iän ja odotettavissa olevan eliniän erotuksen luokitteluun 28 erilaisen **ehkäistävissä olevan** kuolinsyyryhmän mukaan
- standardielämän pituus on tässä sovittu 70 vuoteen
- kuolema 20-vuotiaana: menetetyt elinvuodet **50 vuotta**
- kuolema 50-vuotiaana: menetetyt elinvuodet **20 vuotta**
- kuolema 72-vuotiaana: menetetyt elinvuodet **0 vuotta**

Näkökulmia E-Sshp:n väestön hyvinvoinnin seurantaan ja strategisiin johtopäätöksiin

- kohdeväestön PYLL-arvoilla ja erityisesti niiden eri aikoina tapahtuneiden muutosten vertailulla koko maan ja kyseisten alueiden tietoihin voidaan arvioida aikaisempien terveyttä edistävien toimenpiteiden vaikuttavuutta, suunnitella vallitsevien toimintojen parempaa toimivuutta ja painottaa tulevien toimintojen tavoitteita
- usein pienessä sairaanhoitopiirissä tarjotaan palveluja työhön saatujen erikoislääkäreiden alan mukaisesti, ei niinkään alueen tarpeiden mukaan

Näkökulmia E-Sshp:n väestön hyvinvoinnin seurantaan ja strategisiin johtopäätöksiin

- yhteiskunnan keskeisenä tehtävänä on edistää asukkaiden hyvää elämää, johon kuuluu fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen terveys, hyvinvointi ja turvallisuus
- silti osa ihmisistä kuolee edelleen liian varhain
- myös monet nuoret kuolevat tai vammautuvat ehkäistävissä olevista syistä (esim. liikennetapaturmat, alkoholimyrkytykset, itsemurhat ja väkivalta)

Näkökulmia E-Sshp:n väestön hyvinvoinnin seurantaan ja strategisiin johtopäätöksiin

- kunnassa X miesten PYLL-indeksi on ”punaisella” (yli 25% huonompi koko maahan verrattuna), joten siellä miehet elävät keskimäärin 10 vuotta lyhyemmän elämän kuin kunnassa Y, missä PYLL-indeksi on ”vihreällä” (yli 25% parempi koko maahan verrattuna)
- vastaavasti ”punaisen” kunnan naiset joutuvat vähentämään 5 vuotta elämästään ”vihreän” kunnan kanssasisariinsa verrattuna

Näkökulmia E-Sshp:n väestön hyvinvoinnin seurantaan ja strategisiin johtopäätöksiin

- Etelä-Savon shp:n PYLL-analyysi tehtiin toisen kerran
- edellinen analyysi tehtiin vuonna 2005 jaksolta 1999-2003
- nyt tutkittiin ajanjakso 2004-2008 vertailua varten
- kysymys on prosessista, jossa ei etsitä syntipukkeja, vaan yhdessä mietitään miten tästä mennään eteenpäin
- uusien hoitomenetelmien, kuten esimerkiksi aivohalvauksen nopean liuotushoidon käyttöönotto, syöpäseulontojen kattavuus, nopea hoitoon ohjaus ja hoitojen onnistuminen heijastuvat yleensä hyvin PYLL-indeksin paranemisena

Näkökulmia E-Sshp:n väestön hyvinvoinnin seurantaan ja strategisiin johtopäätöksiin

- PYLL-analyysissä nähtävä syöpätautien suuri osuus ennen aikaisten elinvuosien menetysten aiheuttajina etenkin ESshp:n naisten keskuudessa kiinnittää huomiota
- rintasyöpä naisilla ja keuhkosyöpä miehillä ovat asioita, joiden syihin ja hoitoon pitää tulevaisuuden suunnitelmissa panostaa
- alkoholin ja ylipainon merkitys rintasyövänkin riskitekijöinä on merkittävä
- hengityselinsyöpien kohdalla oleellisinta on tupakoinnin vähentäminen
- terveyden edistäminen onkin nostettu yhä tärkeämmäksi tehtäväksi koko ESshp:n alueella, myös erikoissairaanhoidon puolella

Näkökulmia E-Sshp:n väestön hyvinvoinnin seurantaan ja strategisiin johtopäätöksiin

- PYLL-analyysin tuloksena voidaan todeta, että ESshp:n alueella on tarpeen verenkiertoelin- ja sydänsairauksien ehkäisyn tehostaminen
- tupakoinnin vastaista työtä, lihavuuden ehkäisyä, liikunnan lisäämistä, verenpaineen ja kohonneen kolesterolin hoitoa, kakkos-tyyppin diabeteksen ja metabolisen oireyhtymän diagnostisointia ja hoitoa on tehostettava
- runsas alkoholin käyttö on huomattava sydänsairauksien riskitekijä, toisin kuin yleisesti luullaan.
- ensihoidon nopeutta väestötasolla on parannettava, tulossa shp:n järjestettäväksi

Näkökulmia E-Sshp:n väestön hyvinvoinnin seurantaan ja strategisiin johtopäätöksiin

- alkoholiperäiset PYLL-menetykset ovat kaikkia ESshp:n kuntia yhdistävä tekijä
- alkoholiperäiset sairaudet ja myrkytykset ovat alkoholihaittojen osalta vain jäävuoren huippu
- alkoholi on usein mukana tärkeänä tekijänä tapaturmaisissa ja väkivaltaisissa kuolemista, itsemurhissa, sydänkuolemista, syöpää aiheuttavana aineena
- alkoholi on myös liikalihavuuden osasy.

Näkökulmia E-Sshp:n väestön hyvinvoinnin seurantaan ja strategisiin johtopäätöksiin

- PYLL-indeksi on hyvä tapa seurata väestön terveydentilaa
- on kuitenkin muistettava yksittäisen kunnan kohdalla olevan selviä rajoituksia arvioita tehdessä väestömäärän vaikuttaessa asiaan
- laajempi väestöpohja antaa selkeämmän kuvan koko alueen tarpeista, yhden kunnan tuloksiin ei kannata paljon huomiota kiinnittää
- Ristiinan naiset, kaikki kuolinsyyt laskettu indeksi on 3500, mutta luottamusväli 850 – 6150, oikea tulos voi siis olla missä vaan tällä välillä
- Mikkelin naiset, kaikki kuolinsyyt laskettu indeksi on 2300, luottamusvälin ollessa 1800 – 2900, jolloin oikea tulos on jo selvemmin haarukassa

Näkökulmia E-Sshp:n väestön hyvinvoinnin seurantaan ja strategisiin johtopäätöksiin

- sairaanhoitopiirin uuden organisaation aloittaessa strateginen linjanveto on ollut palvelutuotannossa keskittyminen väestön ensihoitoon, päivystykseen ja kansantautien ehkäisyyn
- tähän liittyy asiakas/potilas-lähtöisyyden lisääminen, organisaation aktiivinen kehittäminen ja tuottavuuden lisääminen

Näkökulmia E-Sshp:n väestön hyvinvoinnin seurantaan ja strategisiin johtopäätöksiin

- tarkastelemalla PYLL-indeksiä kuolinsyittäin voidaan tehdä päätelmiä väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tarvittavista tärkeimmistä kohteista mutta samalla pitää muistaa muutkin kohderyhmät
- tähän voidaan parhaiten vaikuttaa kunnan kaikkien toimialojen yhteistyönä
- ”Terveys kaikissa politiikoissa”

Näkökulmia E-Sshp:n väestön hyvinvoinnin seurantaan ja strategisiin johtopäätöksiin

Kiitos!